

Коалиција Сите за правично судење

(ДЕ)КЛАСИФИКАЦИЈА

јануари, 2017

Издавач:

Коалиција Сите за правично судење

За издавачот:

Д-р. Мирјана Иванова Бојаџиевска

Автори:

Адвокатка Натали Петровска

М-р. Александра Богдановска

Дизајн:

Даниел Митковски

Достапно единствено како електронско издание

(ДЕ)КЛАСИФИКАЦИЈА

Воведувањето на нова пракса од страна на судот со примена на „подготвителните„ расправи во скратените постапки, покрај тоа што најде примена и во предметот „Тврдина„, истата се прошири и со задолжување на државни (правосудни) органи, во случајов СЈО, писмено да се обрати до други органи, во случајов-ДБК, со цел да бидат преземени дејствија кои не се предвидени во закон.

Имено, класификацијата на информациите и нивно изведување пред судот според Законот за кривична постапка не е воопшто спорно, доколку сите учесници во постапката имаат обезбедено безбедносен сертификат, како истите би ја воспримиле содржината од овие информации, впрочем за тоа и постои законска процедура- истиот се издава за соодветен степен на класифицирана информација и тоа на писмено барање на заинтересирано правно или физичко лице кое се поднесува до Дирекцијата, а на издавањето му претходи безбедносна проверка. Она што е спорно во моментот, покрај појавувањето на нова адвокатка во постапката без обезбеден сертификат, е фактот што судот му наложува на СЈО да побара од страна на Дирекцијата декласификација на податоците.

Член 16 од Законот за класифицирани информации предвидува дека класификацијата на информацијата престанува во неколку таксативно набројани ситуации, како на пример: на датумот означен на документот; со случување на определен настан наведен во документот; со истекување на временскиот период означен на документот и со декласификација. Меѓутоа, декласификацијата како механизам предвиден во овој закон оди до степен да е предвидено само дека со истата се врши промена од класифицирана информација во информација до која се има слободен пристап(Чл.17). И истата при тоа ја врши создавачот на информацијата за што ги известува корисниците на информацијата.

3

Ова тесно определување на овој механизам ниту дава слобода за толкување, ниту пак можност како што тоа се очекува од СЈО, било кој да побара од ДБК да изврши било каква декласификација на податоците односно информациите кои би се користеле во постапка. Очигледна интенција на законодавецот при носењето на овој закон била да ова се остави на диспозиција на самата Дирекција, кога, и за што ќе има потреба од тоа, но и по сопствена иницијатива очигледно.

Оттука невината не е јасна заложбата на судот СЈО да бара декласификација на податоците, кога истиот може да наложи (не дека тоа и самите бранители не го знаат) сите бранители во постапката, вклучувајќи ги и новите да си обезбедат безбедносен сертификат како би постапувале односно би ги бранеле своите клиенти-обвинетите, а со ова и би било спречено понатамошно одлагање на расправите за „преиспитување на доказите„ односно „подготвителните„ расправи кои и онака според закон во скратени постапки не се предвидени.

Но исто така не е предвидено ни исклучување на јавноста поради разгледување на преписки помеѓу странките во постапката и судот, во конкретниов случај на СЈО до судот. Ако јавноста беше исклучена поради „безбедносни причини„ од аспект на осетливност на содржината на списите односно наводна „класифицирана„ содржина на истите, поради немање на легитимитет (за потребите на постапката), се поставува прашањето-како и беше дозволено присуство во судница на бранителката која нема безбедносен сертификат?! Сепак, класифицирани информации се-класифицирани информации, ако така се категоризираат.